

NR 44

VEEBRUAR 2014

Sa loed Tabasalu Lasteaed Tibutare uudistelehte

TEATED:

MÄRTSIKUU ON TIBUTARES TEATRIKUU, LAULU-JA RAHVASTEPALLIKUU

- **4. märts** Tibutare ühisüritus- vastlapäeva õppekäik Kukrumäe Ratsatallu, väljasõit:
9.45 Kiisud, Piilud
10.15 Naksid, Krõllid, Tibud
10.45 Muumid, Sipsikud
- **5. märts** Mikide vastlapäeva matk Muraste metsas koos vanematega algus kell 16.15 lasteaia juurest,
- **10. märts** kell 10.00 Tibutare MV rahvastepallis (Muumid ja Sipsikud),
- **11. märts** (E) kell 10.30-11.15 sõpruskohtumine rahvastepallis Tabasalu ÛG 1.a klassiga
- **13. märts** kell 9.30 Teater majas „Kalevipoja teekond maailma otsa“, pilet 2 eurot. Osalevad rühmad: Muumid, Sipsikud, Mikid, Tibud
- **14. märts** hommikul Emakeelepäeva luulehommik teemal „Aastaajad“ osalevad kõik rühmad, korraldaja Sipsikute rühm
- **18. märts** (T) kell 10.15-12.15 Sõpruskohtumine rahvastepallis Teelahkme Lasteaia
- **19. märts** Tibutare laululaps 2014 konkurss

- **21. märts** (R) kell 8.45-13.00 Rahvastepalliturniir „Rahvastepallime 2014“ Keilas (Muumid ja Sipsikud)
- **24. märts** väljasõit kell 10.00 Mikid, Muumid Tallinna Vene Teatris etendusel „Jälle need Naksitrallid“.
- **25. märts** (T) kell 9.30 teater lasteaias Viljandi Kultuurikolledži lõpetanud vabakutselised: Jaanus Kask; Liisa Taul; Kärt Reemann; etendus: „Suss Sepad“; pilet 1.80; osalevad rühmad: Kiisud, Piilud, Naksid, Krõllid, Sipsikud, Muumid, Tibud
- **26. märts** väljasõit kell 10.00 Naksid, Krõllid Tallinna Nukuteatri etenduse „Nublu“ külastusel.
- **27. märts** kell 10.40 Sipsikute rühma esinemine; Teatrifestival Alasniidu Lasteaia (keskkonnahoiu teemaline) esinevad; väljasõidu aeg täpsustub.

SELLES KULDMUNA NUMBRIS SAAD LUGEDA:

- Õnnitleme märtsikuus sündinuid tibutarelasti, lk 2
- Luubi all on meie uus majandusjuhataja Annel Tamberg, lk 3
- Väärtuskasvatuse meeles-peast saad lugeda sõprusest, vastlapäeva traditsioonidest, saabuvast tsirgupaevast, lk 4
- Mida tervislikkus soovitab süüa meie lasteaia tervisemeeskond, lk 4
- Õuesõppest seoses 112 päeva tähistamisega (lk 8) ning meenutusi talve- ja sõbrapäeva rõõmudest fotodes/ nädala tegemistes Naksidelt, lk 5-8
- Kuidas tähistati sõbrapäeva Muumide ja Kiisude rühma koostöös, lk 8-9
- Mida TLÜ magistrant uuris ja nägi meie lasteaia, lk 9
- Mida on meie suured Tibutarelast õppinud viimasel ajal, lk 10-13
- Mida tähendab meie lasteaiale omistatud logo HEA LASTEAIA RAJALEIDJA, lk 13
- Kuidas meie koolieelikuid võeti vastu Harku Vallavalitsuses, lk 14-15
- Kuidas tähistasime armsa kodumaa sünnipäeva Mikide eestvedamisel, lk 16-17
- Kuidas Mikid õppisid mängides lugema Eesti Lastekirjanduse Keskuses; lk 18

Palju õnne armsad märtsikuus sündinud!

Need kaunid lumikellusekesed pildistas Teile kingituseks meie lasteaia peenralt juba veebruaris õpetaja Sirje Reinla

Kevad südamesse!

9. märts - **ANNELY KÜBARSEPP** (Nakside rühma õpetaja)

9. märts - **ANNA SÕÕRD** (liikumisõpetaja)

21. märts - **PIRJE KURVITS** (Sipsikute rühma õpetaja,
lapsehoolduspuhkusel)

30. märts - **VAIKE AKSBERG** (Tibude rühma õpetaja)

31. märts - **LEA TREIBERG** (direktor)

LUUBI ALL

Rubriigis LUUBI ALL tutvume igas Kuldmuna numbris ühe Tibutare töötajaga lähemalt. Valiku, kellest millises lehenumbris juttu tuleb, otsustab loos. Seekord on luubi all uus majandusjuhataja Annel Tamberg

Nimi: Annel Tamberg

Sünniaeg, tähtkuju: 30 oktoober 1979

Skorpion

Kellena Sa Tibutares töötad?

Täidan majandusjuhataja tööülesandeid.

Kaua Sa oled Tibutares töötanud?

Alates veebruar 2014.

Kuidas sattusid lasteaeda tööle? Märkasin kuulutust – ise mõeldes, et see töö sobiks asukoha ja töö iseloomu poolest just mulle. Läks aega, enne kui siis end kokku võtsin ja kandideerisin.

Mis meeldib sulle sinu töö juures kõige enam? Koostöös peitub jõud :) olen veel "roheline", iga päev toob midagi uut, meeldib inimestega suhelda ja annan endast kõik laste heaolu nimel. **Mis on lasteaias töötamise juures kõige raskem?** Elus pole raskuseid, on ainult väljakutsed. **Mida pead oluliseks töös lastega (laste kasvatamisel)?** Laps peab saama olla laps, kuid samas ei tohi unustada vanema rolli. Laps peab saama puhata ja mängida, lapse hügieen on sama tähtis kui meie enda oma, lapse toidulaud peab olema tervislik ja vitamiinirikas. **Sinu enda lasteaiakogemus (lapsepõlv)?** Minu lasteaia kogemus piirdub vast 3 kuuga. Ei õnnestunud eriti lasteaias käia, ju oli kodus huvitavam – kasvasin maal. **Millised on sinu huvid ja hobid?** Armastan võrkpalli mängida, rattaga sõita. Vaba aega veedan enamasti suvel aias toimetades. Talvel kui vähegi lund on, siis püüan ikka õues olla.

Kui raha puu otsas kasvaks siis reisiksin ka rohkem. **Mida tahad veel endast rääkida?** Olen kahe imetoreda poja ema Rainer 5a ja Markus 3a.

SÕPRUS

SÜDAMESOOJUS
ON ÜLEM KUI
TARKUS.
SEE ÄRATUNDMINE
ON TARKUSE ALGUS.

RUBRIIK:

LASTEAIA KOKK SOOVITAB

Peedi-kartulikotletid valgete ubadega

Peet 300 g
Kartul 340 g
Oad (valged, konserveeritud) 220 g
Sibul (mugul) 74g
Küüslauk 20 g
Oliiviõli (Extra Virgin) 20 g
Sidrun 20 g
Meresool
Pipar
Kaerajahu 150 g
Seesamiseemned 70 g
Maitseroheline 20 g
Väljatulek 1000g

Valmistamine:

Puhasta köögiviljad, keeda kartul pehmeks väheses vees madalal kuumusel kaane all (aurutades). Loputa konservoad puhta külma veega. Puhasta ja haki sibul ja küüslauk. Tambi kartul ja oad pudruks, riivi peet (peenelt). Sega koostisained (köögiviljad, oad, õli ja maitseained ning sidrunimahla) omavahel ühtlaseks massiks. Vormi pätsikesed, paneeri kaerajahu ja seesamiseemnesegus ning küpseta ahjus 10-15 min. Serveeri kotlette värske salati ja külma koorekastmega. Kaerajahu sobib asendada ka riisi- või tatrajahuga.

Pikka liugu ja muhedat kuklisöömist!

Vastlaliugu lasti vanasti selleks, et ennustada, kellel kasvavad kõige pikemad lina. Kes ei tea, siis lina on taim, mida omal ajal põldudel lisaks kartulitele ja viljale palju kasvatati.

/linataim/

Taluperenaised

ketrasid linakiud lõngaks ja kudusid sellest kõik voodi- ja laudlinad ning rätikud ja särgikangad. Seepärast oligi vastlaliu laskmine väga oluline- kõik tahtsid ju, et nende linataimes võimalikult pikaks kasvaksid. Lisaks liulaskmisele on vastlapäevas veel palju toredat: mõnus aurav herne või oasupp, kopsakas vahukoos kuklid ning vahvate vastlavurride pöörin! Ei saa eestlased tänapäevalgi läbi vastlapäevata! Tänavu on vastlapäev 4. märtsil.

9. märtsil tähistatakse Setomaal **tsirgupäeva** ehk **linnupäeva**, mil nelikümmend lindu asuvad lõunamaalt tagasiteele meie juurde. Sel puhul küpsetatakse tol päeval seto peredes 40 saiapätsikest ning laotatakse need ritta puuriidale või mõnda teise hästi nähtavas paika, kus linnud neid maitsta võivad. „Tsirgukene, ära puutu suvel meie viljapõlde, parem söö meie küpsetatud saia“! Laususime meiegi koos setode salmi.

Lumist talve oli seekord vähe, aga tibutarelased püüdsid lumelustidest ikka täiel rinnal osa saada. Nakside talverõõmud jäädvustas fotodes õpetaja Sirje Reinla.

ÕPIME ÕUES

MEENUTUSI VEEBRUARIST

KOOS MEIL TORE OLLA !

Naksides algas esmaspäeval ühe tore mõttetera õppimisega:
„OLEN SÕBRALIK JA KRAPS, SIIS MU SÕBRAKS IGA LAPS.”

Kõik järgnevad päevad algasid hommikuringis selle toreda ja õpetliku lause lausumisega mitmes erinevas variandis – lauldes, lausudes aeglaselt või kiiresti, koos liigutustega ja nii mitmeid kordi seda korrates tekitas mõttetera lastes positiivse meeleolu ja sõbraliku hoiaku. Kõik see sõbralikkus väljendus ka laste ühistes mängudes ja tegemistes – käitumises.

Meeleolukad ja aktiivsed, vahel tõsised olid lastega sellel nädalal läbiviidud jutuajamised, arutelud erinevatel sõpru ja sõprust kajastavad teemad: „Milline on hea sõber, kuidas ta peab käituma, mida ta teha ei tohi, milline sõber olema ei peaks, kuidas sõpra aidata, millal aidata, mida koos sõbraga saab teha?”

LAPSED
ARVAVAD

Lisandra: „Sõber on see inimene, üks inimene, kellel on palju sõpru, sest ta annab oma asju teistele laenuks. Ühe sõbraga saab ainult kulli ja peitust mängida.”

Marcos aga arvas: „Sõber ei tohi kadekops olla ja kui ta teeb kellelegi haiget, peab vabandust paluma.”

Mirtel: „Sõpru peab palju olema, muidu ei saa koos mängida.”

Karina: „Sõpra peab lohutama, kui ta haiget saab.”

Konrad Arne arvas, et vabandust palumine on raske, aga kui raske – selle üle peab ta natuke mõtlema.

Naksiperes toimus sõbranädala jooksul palju toredaid koostegemisi ja ettevõtmisi. Nii vooliti õpetaja Annely juhendamisel sõbrale tore värviline pulgakomm ja meisterdati imearmas südametega kaart, et see kinkida oma kõige paremale sõbrale. Laste arvamuste kohaselt oli selleks sõbraks kas ema või isa – nii peabki ju olema.

Kuna ilm sellel nädalal oli ikka väga vesine ja lasteaia õuealal olid ainult suured veelombid, siis sai üheskoos võetud ette paar toredat õpetlikku jalutuskäiku. Eelnevalt sai lastega arutletud, kuidas on õige jalutuskäigul käituda ja oma sõpradest hoolida – mitte märjaks pritsida, tõugelda. Tõepoolest, lapsed olid hästi abistavad, tähelepanelikud ja hoolivad. Kus siis käisime – loomulikult oma sõpru - tihaseid otsimas. Talve algul kihas meie linnumaja rõdul tihastest, varblastest ja isegi suur rähn käis maiustamas, aga nüüd on suur vaikus – kuhu nad olid lennanud. Otsisime, mis me otsisime, aga üles leidsime. Nad olid metsa lennanud, külma eest peitu pugenud. Just lindude sädin- vidin nad üles aitaski leida. Lapsed palusid linde, et nad ikka neid ka vaatama tuleks ja oh üllatust- olime saanud söömisega alustada, kui üks tihane saabuski toidulauale – milline elevus rühmas lahti läks.

Ka teatris sai selle nädalal käidud, vaatamas etendust „Õine seiklus”. „Asjad ei ole tähtsad, sõbrad on tähtsad” ja „aita sõbral ohtude korral õigesti tegutseda” – need olid tarkuseterad, millele etenduses enim tähelepanu pöörditi. Need mõtteterad lisasime jälle oma rühma „heade mõtete kotikesse”.

Meie rühma lastel on paljudel välja kujunenud omad kindlad sõbrad, kellega suurem osa ajast rühmas mängitakse koos. Sõbranädalal aga sai lastega läbi viidud ühismänge ja õppetegevusi, kus tuli leida sõbraks see laps, kellega ta enne ei olnud koos mänginud, tegutsenud. Ja see õnnestus suurepäraselt – keegi ei mossitanud, solvunud, vaid rõõmsameelsetena, veidi vallatledes leiti kiiresti uus mängukaaslane ja tegutseti, mängiti koos.

Naksid lapsed ei ole sõbralikud ja hoolivad ainult sõbranädalal, vaid märkamine, hoolimine on meie rühmas kujunenud üldjuhul igapäevaseks. Eks vahel ikka tuleb ette ka solvumisi, riide, tõuklemisi, pisaraid, aga kõik see lõpeb kiiresti leppimisega ning mäng läheb edasi. Ka varesepoeg Naksi tuletab iga päev lastele meelde ühte tähtsat vanasõna: „Kõik mis teed, teed endale!”

Tähelepanelikud ja hoolivad on Naksid lapsed ka oma õpetajate suhtes. Kallistusi, ilusaid sõnu, sülesistumisi tuleb päeva jooksul palju ette. Hingeminev oli Ralf Hendriku hüvastijätt ühel õhtul: „Ma nii armastan sind, õpetaja!” – kas pole armas. Tädi Lii ei saa ühelgi õhtul enne koju minna, kui peaaegu kõik lapsed talle kalli ei tee. Kallistatakse õhtuti enne koju minekut ka õpetajaid, rühmakaaslast – nii tore komme. Kõik saab alguse kodust, sest meie rühma lapsevanemad on samuti hästi heatahtlikud, sõbralikud, rõõmsameelsed, abivalmid, mõistvad. Aitäh Teile!

Sõbranädala lõpetasime reedel ühe toreda, lustliku ja meeleoluka mängupeoga. Koos sai mängitud nii uusi, kui ka juba selgeks õpitud laulu-, näpu- ja liikumismänge. Lemmik mängudeks valiti „Peegeldamismäng”, kus laps pidi tegema täpselt järgi kaaslaste liigutusi; „Hoiu kinni” – olema tähelepanelik, et sõber ikka sinuga oleks ja „Sööda mind” – kinniseotud silmadega kaaslaste söömine. Ei puudunud ka üllatusmoment – võlukotist võluti välja erivärvilised, südamekujulised pulgakommid. Meie sõbrapäeval ei puudunud ka üllatused lastevanematelt, neid jagus nii suurtele, kui ka väikestele Naksidele ning jagub kõikidele veel kauaks ajaks. Meil oli ja on tõesti tore koos olla.

Naksid õpetaja: Sirje Reinla

Nakside sõbrapäevast meenutusi. Fotod: Sirje Reinla

Kogu Euroopas tähistatakse 11. veebruaril hädaabinumbri 112 päeva. Sel aastal ühines ka Tibutare lasteaed projektiga ning pärast toredat lasteteatri etendust, kus samuti kasside seikluste kaudu tuletati meelde tegutsemist ohtude korral, suunduti õue meisterdama. 112 on number, mis võib päästa elu. Selle meeldetuletamiseks kutsus häirekeskus meisterdama lumest numbrit 112 ning sellest fotosid saatma. Hädaabinumbrit 112 saab õnnetuse korral kiirabi, päästjaid või politseid kutsuda kõigis Euroopa riikides. Kahjuks teab vaid kolmandik Eesti elanikest, et 112 on üleeuroopaline hädaabinumber. Pildid 112 numbril loovatest kunstiteostest pandi üles internetti häirekeskuse Facebooki lehele aadressil www.facebook.com/hairekeskus. Ka meie 4 rühma (Sipsikud, Piilud, Mikid, Tibud) rühmade teosed on seal üleväl (vt Harjumaa haridusamet). Lisainfo <http://www.rescue.ee/hairekeskus/euroopa-112-paev>.

Suur tänu osalejatele! Reeli Simanson

Sipsikute rühma teos

Mikide rühma väriline 112

SÕBRAPÄEV KIISUDES JA MUUMIDES

Väikestel Kiisudel on esimesest lasteaiapäevast alates sõbrad – kooliminejad Muumid. Kutsusime neid sõbrapäeval endale külla. Terve nädala meisterdasid Kiisud sõbrakaarte kinkimiseks. Rühm sai ilusasti koos Kiisuemaga koristatud.

Tulidki sõbrad koos Muumi-Mammaga. Neil oli kaasas tore raagus puuoks, millel olid värvilised õhupallid. Iga väike kiisu sai valida puult õhupalli endale ja vastutasuks panid nad suurele sõbrale oma kaardi kaela. Nüüd tuli aga üllatuse aeg. Iga Muumi oli paberist lille välja lõiganud ja oma väikese sõbra nime keskele kirjutanud. Paaris hakkasid nad oma lille kokku voltima ja asetama vee peale. Põnevus oli ülisuur, kui oodati oma lille kroonlehtede avanemist. Kui kõik lilled olid avanenud, hakkas maiustamise aeg. Suured pidid kääridega endale kommi ise seina kaunistuse küljest lõikama. Ja siis – ja siis said kõik endale tohutu suured paberist musisuud, mille sees oli pulgakomm. Vot see oli maiustamine.

Muumi-Mamma eestvedamisel hakkas üks Rongisõit rühmas läbi – üle – alt takistuste.

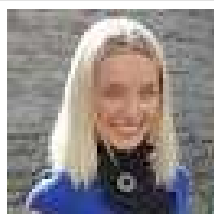

Kiisuemaga tehti veel koos diskotantsu. Saatsime Muumid oma rühma riidesse panema, et õues kokku saada ja koos Pokudele külla minna. Õues võtsime paaridesse ikka SUUR JA VÄIKE. Metsas näitasid suured lapsed oma Pokusid ja südamehiiri, mis nad neile olid sõbrapäevaks kinkinud. Lõunauinakule minnes, olid väikesed Kiisud väsinud aga õnnelikud.

Aitäh suured SÕBRAD MUUMIDEST.

Kiisueema

Merilin Kimer
TLÜ magistrant

Olen Tallinna Ülikooli eelkoolipedagoogika osakonna magistrant Merilin Kimer. Oma magistritöös uurin õpetamispraktikaid ja lapsekeskset kasvatuset. Minu töö juhendajateks on Tiia Õun ja Maire Tuul.

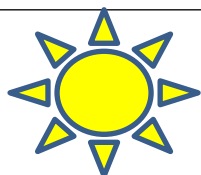
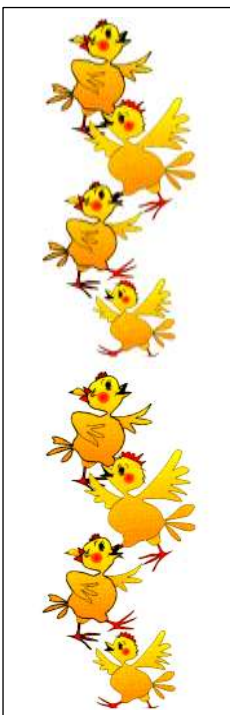
Tänapäeva Eesti alushariduses väärtustatakse üha enam lapsekeskset kasvatust, ka Koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas (2008) on õppe- ja kasvatustegevuste eesmärgid sõnastatud lapsest lähtuvalt. Lapsekeskse kasvatus baasiks on isiksuse austamine ja individuidevaheline võrdõiguslikkuse ideaal: iga last võetakse sellisena, nagu ta on (Hytönen, 1999). Eesti elukestva õppe strateegias (2014) rõhutatakse õppijakesksust, vajadust siduda õppeprotsessis uus teadmine olemasolevaga ning lõimida erinevate aine- ja eluvaldkondadega. Õppida ja õpetada mitte faktiteadmisi, vaid lahendada probleeme meeskonnas.

Magistritööga seoses käisin 12.-13. veebruaril vaatlemas Tallinna Tibutare lasteaia Muumide rühma hommikupoolseid tegevusi. Rühmas veedetud päevad olid väga terved ning möödusid seetõttu kiirelt. Muumide rühm jättis mulle positiivse mulje, lapsed olid toredad ning õpetajad soojad ja siirad. Tore oli näha, et õppetegevustes oli lõimitud erinevaid õppe- ja kasvatustegevuse valdkondi. Lapsed olid tegevustes aktiivsed ning osalesid enamasti suure huviga. Vaatluse aeg sattus sõbrapäeva nädalale ning sõbrapäeva temaatika oli läbivaks õppetegevustes. Rühmaõpetajate planeeritud tegevused olid väga sisukad, kasutati palju mängulisi võtteid, lauldi üheskoos ning loeti luuletusi. Väga meeldis, et rühmal on iga nädal oma “metsapäev” – sel päeval minnakse õppekäigule lasteaia kõrval asuvasse metsa. Metsaskäik oli õpetajal õppetegevusse osavalt lõimitud, iga laps meisterdas oma “südamehiire” ning üheskoos viidi need metsa oma sõpradele - pokudele. Lapsed kaevaskid lume alt välja pokud, tegid nende ümber lumememmi, kindluseid või kaunistasid okstega ning jätsid oma meisterdatud “südamehiired” pokudele. Muumide rühm jäi kindlasti meelde ka õpetajate ja õpetaja-abi suurepärase koostöö poolest. Kasutatud kirjandus:

Eesti elukestva õppe strateegia 2020. (2014) Haridus ja Teadusministeerium.

Lapsekeskne kasvatus. (1999) Juhani Hytönen.

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (2008) Riigi Teataja.

MIDA MEIE ÕPETAJAD AASTA LÕPUS JA UUE ALGUSES ÕPPISID

10

Aasta lõpust kuni jaanuari lõpuni õppisid meie 12 õpetajat Gordoni 20 tunnisel suhtlemiskoolitusel (vt õpetaja Birgiti kokkuvõtet);

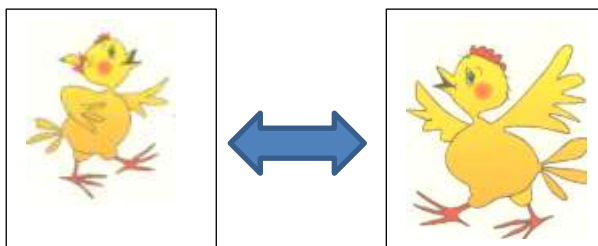
11.veebr HITSA koolitusel saime kõik uusi mõtteid kuidas IKT kasutades õppetööd lastele põnevamaks muuta (vt lingilt direktor Lea Treibergi poolt loodud õppemängu, mis lihtsustab uuel töötajal Tibutare rühmi ja seal töötavaid inimesi kokku viia. Kui avate rühma pildi, tuleb väike vihje ka pildi alla, mis lihtsustab õige pildi ja nimede kokkuvuimist. Vt: <http://learningapps.org/display?v=p5t5twfuk>

13.veebr külastasime RAM Veskimöldre lasteaeda meie meeskonnaga, et tutvuda nende parima kogemusega väärtuskasvatuse temaatikas.

SUHTLEMISKOOLITUS „LAPS JA TEMA KÄITUMINE“ (LEKTOR MARGE VAINRE)

Osaesin 20 – tunnisel suhtlemiskoolitusel, kus lektor Marge Vainre käsitles järgmisi teemasid:

- Käitumise hinnanguvaba kirjeldus
- Kellel on probleem?
- Käitumise AKEN
- Suhtlemistõkked
- Aktiivne kuulamine
- Mina – sõnumid
- Probleemilahendamisoskus
- Konfliktidega toimetulek

Esimese lausena jäi mulle kõrvu kõlama ütlus: „Laps ei ole paha, vaid halb võib olla tegu!“ Paljude vanemate seas on arusaam, et kui laps lööb kedagi või lõhub mänguasju, on ta PAHA LAPS. Koolitusel lektor rõhutas, et kui laps käitub normidele mittevastavalt, on sellel lapsel probleem ja siin tuleb lapsevanemal ja õpetajal teadlikult ja oskuslikult hakata otsima probleemi põhjust ja seda suhtlemistasandil lahendama. Kuidas ära tunda, et lapsel on probleem? Laps annab sellest märku oma käitumisega (või selle muutumisega):

- nutab
- on agressiivne
- keeldub rääkimast
- tekivad söömishäired
- tekivad haiguslikud häired
- hoiab omaette
- närib küüsi, pissib püksi jne.

Probleemiga tegelema hakates tuleb silmas pidada mitut olulist punkti:

- ✓ Ole lapse jaoks olemas!
 - ✓ Koonda kogu tähelepanu lapsele, püüdes olla temaga omaette.
 - ✓ Anna lapsele ruumi rääkimisel (kuulaja vaikimine, mitte vahele segamine).
 - ✓ Anna kuuldust tagasisidet (kuidas sa temast aru said? Kas sa mõistsid teda?).
 - ✓ Peegelda lapse tundeid tema tundeseisundist lähtuvalt („näib, et see kurvastas sind...“, „ma näen, et sa oled pahane, vihane, ärritunud“).
4. Kirjelda lapse käitumist hinnanguvabalt:
- ✓ Sõnastada ainult käitumine või olukord (see, mida näed või kuuled)
 - ✓ Ei tohi kritiseerida, süüdistada ega sildistada!
 - ✓ Mitte kasutada provotseerivaid märksõnu, nt. „alati“, „jälle“ jne.
5. Probleemi lahendamisel ole üks abistajatest, ära lahenda probleemi ilma teiste asjaosalisteta – lapsevanemad, õpetaja jne.

Koolitusel räägitu ja läbikogetu situatsioonimängude kaudu pani mind veelgi enam endasse vaatama ja analüüsima enda käitumist ja hoiakuid probleemi või konflikti lahendamisel. Õppisin seda, et ennast tuleb hoida „mitte läbipõletamast“, võttes vastutuse teiste probleemide lahendamise eest enda peale. Suheldes ja konfliktide tekkimisel teiste inimestega tuleb kõigepealt ära tunda, kellel on probleem. Kui konflikt tekib tingituna kaassuhtleja probleemist, saan olla talle selle lahendamisel abistavaks pooleks selle lahendamisel. Kui aga kellegi käitumine häirib mind, on konflikt tekkinud minu probleemist ja siis tuleb appi võtta probleemi ja/või konflikti lahendamisoskused. Jõudsin arusaamisele, et probleemi lahendamist tuleb alustada selle rääkimisest, sest kõigil on õigus jätta teiste vajadusi ja soove nende silmist lugemata. Seega tuleb leida hea kuulaja, kes su mure ära kuulab ja selle koolituse läbijana tunnen, et suudaksin leida ka lahenduse oma probleemile. Selleks püüan kasutada edaspidi suhtlemisel lastega ja täiskasvanutega **sina-sõnumite** asemel **mina-sõnumit**, mille kaudu saan väljendada oma tegelikke mõtteid ja tundeid ning mis on ehe ja siiras suhtlemisviis. Mina-sõnumite kaudu on võimalik tugevdada suhteid, vastastikkust avatust, usalduslikkust, vältida arusaamatusi ja väärtõlgendusi ja vähendada hirme ja ärevust.

Pean tunnistama, et suureks probleemiks on mul alati olnud ÄRAÜTLEVA MINA-KEELE kasutamine – nn. EI – ütlemine. Koolitusel sain teada, kuidas seda teha ja et kaalutletud otsustel ei ole see vale ei enda ega teise osapoolle suhtes, olgu selleks teiseks pooleks kas siis laps või täiskasvanu. Ei-ütlemisel pole vaja pikalt vabandada, laialivalguvalt seletada ega partneri probleemi alavääristada. Ei-ütlemisel tuleb jõuda iseendas selgusele, anda selge ja lühike põhjendus, olla siiras, aus ja järjekindel. Veelkord toonitades, et see kehtib nii lapsega, kes poes jonnides midagi nõuab või kolleegiga, kes minult midagi palub ja ma pean keelduma. Väga huvitav ja õpetlik oli situatsioonimängude ja grupitöö kaudu teada saada, kuidas osata lahendada konflikte „võitja-võitja“ meetodil – mõlemad osapooled on rahul (vajadused rahuldatud). Selleks tuleb läbida 6 sammu:

7. Oma vajaduste väljendamine MINA – teadete kaudu ja teise vajaduste kuulamine erinevate kuulamise tehnikate abil.
8. Lahenduste genereerimine (ajurünnaku meetodil).
9. Lahenduste hindamine – sobib/ ei sobi.
10. Mõlemale vastuvõetava lahenduse valimine – lahenduse sõnastamine, et kontrollida mõistmise täpsust.
11. Lahenduse planeerimine – otsustamine, kes mis ajaks midagi teeb.
12. Tulemuste hindamine – teise tunnete kuulamine seoses lahendusega.

Konflikti lahendamine algab ettevalmistavast ehk 0 sammust – sobiva aja ja koha leidmine ja osaliste eelhäälestuse kujundamine „võitja – võitja“ meetodiks. Viimasel (6)sammul selgub, kas oli „võitja – võitja“ lahendus, s.t. kas mõlemad on tõepoolest rahul. Kui ei, siis tuleb liikuda tagasi, vajadusel algusesse (0 sammu juurde).

Grupitööna sõnastasime ümber üldlevinud uskumused ja hoiakud „mina“ vormi, et jõuda arusaamisele, kust saab alguse enda „mina“ mahasurumine, „läbipõletamine“, alistuv käitumine, suhtlemisraskused. Väga vajalik oli teada saada, et mul on õigus meelt muuta, tunda ja väljendada valu, mitte vastutada teiste probleemide lahendamise eest, seada oma vajadused vahel teiste vajadustest ettepoole, jätta teiste soove ja vajadusi nende silmist lugemata jne. Need teadmised andsid mulle juurde enesekindlust, tõstsid minu enesehinnangut ning eneseväärikust nii lapsevanemana kui õpetajana.

Koolitus oli väga sisutihe, praktiline ja minu jaoks vajalik, kuna oma töös pean igapäevaselt suhtlema ning ettetulevaid probleeme ja konflikte suutma lahendada nii lastega kui ka täiskasvanutega. Sain palju mõtlemisainet ja analüüsisin ennast, kuidas olen osanud kuulata teisi inimesi, kuidas olen siiani probleeme ja konflikte lahendanud kodus pereliikmetega, tööl rühmalastega ja kolleegidega. Koolitusel mängisime palju situatsioone läbi, pannes end kord lapse ja/või täiskasvanu osasse kui ka õpetaja rolli. Need olid väga õpetlikud ja silmi avavad momendid. Muusikaõpetaja Birgit Värno

Suhtlemiskoolituselt õppematerjal, kuidas hoiakud, uskumused ja õigused mõjutavad kehtestamisoskust. Aluseks võetud: *McKay Suhtlemisoskused, 1998a*

	Üldlevinud eksiarvamused	Sinu seaduslikud õigused (esita mina vormis)
1	Oma vajadusi teise vajadustest ettepoole seada on egoistlik.	Mul on õigus oma vajadusi vahel teiste omadest ettepoole seada.
2	Kui sa ei suuda veenda teisi, et sinu tunded on õigustatud, siis on need tunded valed.	Mul on õigus olla oma tunnete kohtunik.
3	Sa pead olema järjekindel.	Mul on õigus meelt muuta.
4	Teiste tegude ja kriitika õigsuses kahelda on ebaviisakas.	Mul on õigus väljendada pahameelt, kui teiste käitumine või kriitika tundub mulle ebasobiv või ülekohtune.
5	Teised ei taha sinu valust midagi kuulda, nii et hoia see endale.	Mul on õigus tunda ja väljendada valu.
6	Kui teised annavad nõu, siis tuleb seda kuulda võtta.	Mul on õigus teiste nõu mitte kuulda võtta.
7	Muresolijat peab alati aitama.	Mul on õigus mitte vastutada teiste probleemide lahendamise eest.
8	Kui ütleksid, et eelistad teiste seltskonnale omaetteolemist, siis arvavad inimesed, et nad ei meeldi sulle.	Mul on õigus olla ükski ka siis, kui teised eelistaksid minu seltskonda.
9	Sinu tunded ja teod peavad olema alati põhjendatud.	Mul on õigus jätta oma tunded ja teod õigustamata.
10	Teiste vajadusi ja soove peab arvestama.	Mul on õigus jätta teiste vajadusi ja soove nende silmist lugemata.

veel üks materjal, mille üle tasub mõelda:

RAM Veskimöldre Lasteaia juht Anu Ratas meie delegatsiooni vastu võtmas. Veskimöldre lasteaiale omistati 2012 aastal Väärtuskasvatuse lasteaia tiitel.

Mida tähendab logo
HEA LASTEAIA RAJALEIDJA

Tibutare lasteae
sai TÜ
eetikakeskusest
kätte Hea Lasteaia
Rajaleidja logo

Tabasalu lasteae Tibutarele on omistatud „Hea lasteaia rajaleidja“ tiitel 13.12.2013 TÜ Eetikakeskuse poolt. Eesmärk: „Hea lasteaia rajaleidja“ auhinna ja logoga tunnustame õppeasutust, mis teeb õppeasutuse arendamisel head tööd pöörates tähelepanu iga lapse individuaalse arengu toetamisele koostöös eri osapooltega. Tunnustatavad lasteaiad oskavad tehtud tööd eneseanalüüsi vormis hinnata.

Sisu: „Hea lasteaia rajaleidja“ konkursil osalenud lasteaiad esitasid TÜ eetikakeskusele eneseanalüüsi raporti, kus tuginedes hea kooli/lasteaia mudelile, vt <http://www.eetika.ee/et/vaartusarendus/hea-kooli-mudel>, kirjeldasid oma lasteaia tegevusi nelja põhivaldkonna kaupa: õppe- ja kasvatustöö ning lapse arengu hindamine; õppimist ja kasvamist toetav keskkond, juhtimine ja eestvedamine; koostöö ja head suhted eri osapoolte vahel.

„Hea lasteaia rajaleidja“ auhinna ja logo saaja märkab ja analüüsib oma tööd järgmistes aspektides: lapse individuaalsete vajaduste märkamine ja nendega õppe- ja kasvatustöös arvestamine; lapse emotsionaalse ja sotsiaalse arengu toetamine, lasteaiameeldivus; füüsilise ja vaimse turvalisuse tagamine; tervislike eluviiside kujundamine, koostöö lapsevanematega jpm.
Logo kasutamine:

- logo kasutamise õigus antakse lasteaiale üle koos „Hea lasteaia rajaleidja“ auhinnaga,
- logo saadetakse auhinnatud lasteaedadele e-posti teel,
- logo võib kasutada lasteaia kodulehel, lasteaia trükistel ning lasteaia ruumide seintel säilitades selle originaalkuju proportsioonid ja värvid,
- logo on mõeldud kasutamiseks üksnes auhinnatud lasteaiale, seda ei või jagada teiste lasteaedadega.

/vallavanem lapsi tervitamas; foto:

Lea Treiberg/

Tibutare koolieelikud käisid õppekäigul Harku Vallavalitsuses.

20. veebruaril külastasid koolieelikud Spsikud ja Muumid Harku Vallavalitsust. Vallamaja nõupidamiste saalis tervitasid lapsi personali- ja kommunikatsioonijuht ja vallavanem Kaupo Rätsepp, kellega koos mindi vallmajaga tutvuma.

Esimesena siirdusime Harku valla lastekaitse spetsialistide juurde. Lapsed said teada, millal ja miks võiks inimene pöörduda lastekaitse töötajate poole. Iga laps sai omale ka väikese meene. Järgmisena mindi sotsiaaltöötajate kabinetti, kus loomulikult haaras laste tähelepanu suur kommivaagen☺. Kuulati millist abi saavad valla elanikud sotsiaalosakonnast. Lapsed lubasid lahkelt koguda mänguasju, mida nad enam ei kasuta ja need kõik sinna toimetada. Edasi külastasime valla kommunikatsiooni-inseneri, kes rääkis lastele oma tööst, mõne sõnaga kodudesse soojuse jõudmisest ning kuidagi jõudis jutt meie lasteaia juures pesitseva linu juurde, kelle pilti lapsed arvuti ekraanilt näha said.

IT-spetsialisti juures said lapsed ise rääkida, nimelt seda, mida nemad arvutitest teavad ja milliseid mängu seal mängida oskavad. Sipsikutele ja Muumidele pandi aga südamele, et üle tunni ei tohiks päevas küll arvutis olla ja sedagi mitte järjest, vaid maksimaalselt pool tundi korraga. Lastele jäi meelde, et vallamajas on üle kolmesaja arvuti.

Edasi liikusime vallamaja uuemasse osasse, kus olid suured aknad ja palju valgust. Seal kohtuti valla arhitektidega, kes rääkisid oma tööst ja näitasid ka viimaseid pilte majadest, mida tahetakse Harku valda ehitada.

Tulevased valla volinikud ja valitsejad toole proovimas

Seejärel nägid lapsed Tabasalu maketti, tuttavaid paiku ja ka oma lasteaeda. Arvutist näidati Google Mapsi kaudu Tibutare lasteaeda, vaatasime ka Harku valla suurt kaarti.

Viimane kabinet, mida külastasime oli vallavanem Kaupo Rätsepa oma. Seal said lapsed istuda vallavanema toolil ja nagu mitmes eelnevas kabinetis, nii ka seal – kommi. Lõpetuseks kingiti igale lapsele ka helkur ja kutsuti tulevikus oma valda tööle.

Merilin Vihand, Sipsikute rühma õpetaja

Valla-
Vanem

Kaupo
Rätsepp
lastega
oma
kabinetti
jagamas

/allikas: <https://www.google.ee/search?q=eesti+lipp&tbm/>

MEIE ARMSAL EESTIMAAL OLI SÜNNIPÄEV

Kodumaa sünnipäeval Mikid tantsimas

Igal aastal 24. veebruaril tähistame Eestimaa sünnipäeva. Meie lasteaias oleme seda teinud mitmel erineval moel: Krõllide rühm kutsusid presidendi vastuvõtule, Piilud viisid meid Politsei- ja Piirivalvekolledžisse. Seekord otsustasime Mikide rühma meeskonnaga teha klassikalise piduliku aktuse. Nii saavad lapsed teada, kuidas sellisel üritusel käituma peab. Ettevalmistused algasid tiimi ja muusikaõpetaja Birgitiga ühise laua taha istumisega. Kaalusime mida lapsed esitavad, kes lippu kannab ja saadab-valvab, kuidas kaunistada saali, mis üllatuseks. Edasi läksime kunstiõpetaja Ave jutule saali ehtimise asjus. Kokku sai lepitud remondimehe Kaidoga, kes oli lahkesti nõus lippu kandma. Direktor Leal oli juba valmis mõeldud kingitused rühmadele, lisaks palusime ka midagi suhupistmiseks.

Aktuse hommikul läks tõsiseks tegutsemiseks. Lapsevanemad, kes uksest sisse astusid, said pihku õhupallid palvega need täis puhuda. Sellest sattusid hoogu lapsed, kes püüdsid meid aidata. Sini-must-valged õhupallid tekitasid kohe piduliku meeleolu. Edasi oli vaja tegeleda rahvariietega, sest olime otsustanud, et Mikide rühm riietub nendesse. Siin asus aktiivselt tegutsema õpetaja abi Marianne. Varsti oli kohal ka õpetaja Liis, et aidata, kus vaja.

Aktus algas lipu sisse toomisega onu Kaido poolt, teda saatsid Mikide rühma lipuvalvurid Marcus, Margaret, Eliise ja Krister. Lipu saabumist saatis imekaunis muusika (õp. Birgiti ja Irena). Hümn kuulatud, võisid lapsed omaltpoolt kodumaale kingitusi teha. Selleks olid muidugi laulud, tantsud, pillilood. Armsasti esinesid kõige väiksemad lasteaias käivad mudilased Piilud ja Kiisud. Edasi astusid ülesse tublid Naksid ja Krõllid, siis toredad Mikid, julged Tibud, vahvad Muumid, kergejalgsed Sipsikud ning lõpetuseks personali etteaste meie lapsepõlveaegsest lastelaulude varamust.

/meie väiksed pillimehed ja solistid/

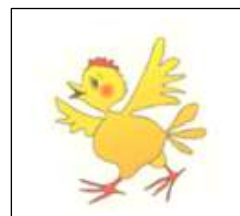
/suured tibutarelasted lastele esinemas/

Kui kõik see läbi sai, oli aeg üllatuste ja kingituste jaoks. Seda tulid jagama direktor Lea ja õppeala- juhataja Reeli. Iga rühm sai korrapidajatele poisi ja tüdruku kaunitult kujundatud põlle, paki pähkleid-kuivatatud puuvilju ning trikoloori värvides õhupallid. Elevust oli palju, kuid veel pidime pidulikult lipu välja saatma. See tehtud, sai iga rühm minna oma ruumidesse. Mikid aga jäid veel pilti tegema, et see mälestusväärne päev saaks talletatud. Samal ajal oli kuidagi iseenesest saal korda saanud, ei tea kas hilinevad päkapikud?! Aitäh!

Hinge jäi hea ja soe tunne. Suur-suur tänu kõigile, kes osalesid või mingilgi moel kaasa aitasid peo õnnestumisele.

Liis ja Annely, Mikide õpetajad.

**MÕTTED HAKKAVAD LIHKUMA JUBA MÄRTSI, MIS ON EMAKEELEPÄEVA KUU,
TEATRIKUU- SEEGA MEIE EESTI KEELE KAUNIS KÕLA TULEB AU SISSE.
MIKID KÄISID EESTI LASTEKIRJANDUSKESKUSES MÄNGIDES LUGEMIST ÕPPIMAS.**

Eesti Lastekirjanduse Kes-kuse pööningusaalis käisime osalemas teematunnis, mille nimi on Mängides lugema. See on mõeldud tähti tundvatele ja lugemist õppivatele lastele. Läbi mängu õppimine on lapsele huvitav ja vaheldusrikas, pakub rõõmu ning tekitab lugemishuvi. Tunni käigus pidid lapsed kuulama, veerima-lugema, suhtlema omavahel ja iseseisvalt mõtlema.

Teekond Balti Jaamast Eesti Lastekirjanduse Keskuseni oli huvitav. Tornide väljakul oli tõesti näha palju vanalinnamüüri torne ja nende toredaid punaseid katuseid.

Käänak siia ja käänak sinna ning juba seisime Oleviste kiriku juures, mis on tõeliselt kõrge. Ajasime pead kuklasse, et pilguga tabada kiriku tornitippu. Tundus, et kohe-kohe kukume pikali! Kuid pidime edasi kiirustama, sest meid ju oodati.

Üleriided ära võetud, suundusime mööda majesteetlikku treppi teisele korrusele ja oh imet, meid ootas ees keerdtrepp. See oli väga kitsas ja käänuline ning lastel tuli olla väga tähelepanelik. Pööningul ootas meid tädid oma mängudega. Me istusime maasolevatele põnevatele patjadele ning tund võis alata. Esialgu said kõik kätte tähekaardid ja pidid selle ära tundma. Edasi palus juhendaja lastel selle tähega sõna mõelda. Kõigi jaoks polnudki see nii kerge! Nüüd läks liikvele täherong: esmalt vedur, kes ütles mitmetähelised sõnad saavad vaguniks liituda. Oligi aeg suure ümmarguse laua taha istuda, et oma tähekaart kaunistada.

Aeg liikus kiiresti ja kuna meid oli väga palju, siis kõik tegevused võtsid kaua aega. Tähekaardid valmis, läksime riietuma. Kell muudkui tiksus aega edasi ja meid ootas ees kohtumine Tibude rühmaga Balti Jaamas. Kahjuks oli meie aeg piiratud ja me ei jõudnud terves majas ringi vaadata, seepärast soovitan lapsevanematel ühel heal päeval ka see maja üles leida. Mikide rühma õpetajad.

**Järgmises numbris
saab lugeda juba
märtsikuu tegemistest
ja mõtetest.
Plirts –plärts
Käes on märts!
Reeli Simanson**

